

การขับเคลื่อนแนวคิดระบอบประชาธิปไตยของโรงเรียนมัธยมศึกษา
ในอำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่

The Propellent Democracy of Secondary Schools in Mueang Phrae District,
Phrae Province

อรรถสิทธิ์ ช่างเชื้อวงษ์¹, สายัณห์ อินนันใจ², พระครูโสภณกิตติบัณฑิต³

Auttasith Changchudewong¹, Sayan Innunjai², Phrakru Saponkittibundit³

วิทยาลัยสงฆ์แพร่ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย¹,

วิทยาลัยสงฆ์แพร่ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย²,

วิทยาลัยสงฆ์แพร่ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย³

Phrae Buddhist College, Mahachulalongkornrajavidyalaya University¹,

Phrae Buddhist College, Mahachulalongkornrajavidyalaya University²

Phrae Buddhist College, Mahachulalongkornrajavidyalaya University³,

Corresponding Author Email: prachayut.bhu@gmail.com

Received: Oct 13, 2023

Received in Revised: Nov 14, 2023

Accepted: Nov 14, 2023

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์ 1) ศึกษาการขับเคลื่อนแนวคิดระบอบประชาธิปไตยของโรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ 2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างหลักธรรมบัญญัติ 3 กับ การขับเคลื่อนแนวคิดระบอบประชาธิปไตยของโรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ 3) เพื่อศึกษา ปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะในการขับเคลื่อนแนวคิดระบอบประชาธิปไตยของโรงเรียนมัธยมศึกษาใน อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงผสานวิธี ได้แก่ โดยการวิจัยเชิงปริมาณ ใช้วิธีการ วิจัยเชิงสำรวจ จากแบบสอบถาม และระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ผลการวิจัยพบว่า

1) การขับเคลื่อนแนวคิดระบอบประชาธิปไตยของโรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.69$)

2) หลักธรรมบัญญัติ 3 มีความสัมพันธ์กับการขับเคลื่อนแนวคิดระบอบประชาธิปไตยของโรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์เชิงบวกอยู่ในระดับสูงมาก ($r = .827^{**}$)

3) ปัญหาอุปสรรค ได้แก่ เวลาการเรียนการสอนยังไม่เพียงพอกับการพัฒนาประชาธิปไตย และหลักสูตรการพัฒนาและขับเคลื่อนประชาธิปไตยยังไม่มี ความทันสมัย ข้อเสนอแนะ ได้แก่ ปรับปรุงหลักสูตรการเรียนการสอนเกี่ยวกับประชาธิปไตยให้มีความทันสมัย และเพิ่มเวลาในการเรียนให้สอดคล้องกับหลักสูตร

คำสำคัญ: การขับเคลื่อน, ประชาธิปไตย, โรงเรียนมัธยมศึกษา

Abstract

The objectives of this article are 1) to study the level of driving the democratic concept of secondary schools in Mueang Phrae District, Phrae Province 2) to study the relationship between the 3 principles of Dhamma Wisdom and driving the democratic concept of secondary schools in Mueang Phrae District, Phrae Province 3) To study obstacles and suggestions for driving the democratic concept of secondary schools in Mueang Phrae District, Phrae Province. This research is an integrated research method, namely by quantitative research. Use survey research methods from questionnaires and qualitative research methods. Use in-depth interviews with key informants. The research results found that

1) Driving the concept of democracy in secondary schools in Mueang Phrae District, Phrae Province, overall is at a high level ($\bar{x} = 3.69$).

2) Principles of Dhammapanya 3 are related to driving the concept of democracy in secondary schools in Mueang Phrae District, Phrae Province. Overall, there is a very high positive relationship ($r = .827^{**}$).

3) Obstacles include insufficient teaching time for democratic development. and the curriculum for developing and driving democracy is not up to date. Suggestions include improving.

Keywords: Propellent, Democracy, Secondary Schools

บทนำ

ประชาธิปไตยเป็นรูปแบบการปกครองที่ประชาชนมีอำนาจสูงสุดในการปกครองประเทศ โดยการปกครองตนเองของประชาชนดำเนินการโดยผ่านตัวแทนที่ประชาชนเลือกเข้าไปทำหน้าที่แทนตนตามระเบียบวิธีที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ ทั้งนี้ ประชาชนจะมีสิทธิมีเสียงในการปกครองประเทศ ในการบริหารบ้านเมือง การออกกฎหมาย การตัดสินใจ และการกระทำทุกอย่างที่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วม โดยประชาชนจะมีส่วนร่วมทางการเมืองได้อย่างมีประสิทธิภาพเพียงใด ขึ้นอยู่กับความรู้ ทักษะหรือการฝึกปฏิบัติ วิธีประชาธิปไตยของประชาชน และจิตสำนึกประชาธิปไตย ถ้าประชาชนได้เรียนรู้ ได้รับการฝึกฝน ปฏิบัติ มีทักษะและมีจิตสำนึกประชาธิปไตยที่ดีพอ ประชาชนก็จะรักหวงแหนประชาธิปไตย (สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, 2554 : 16) ฉะนั้น จึงเป็นความชอบธรรมที่ประชาชนต้องมีสิทธิมีส่วนร่วมในวิถีทางและกติกาแห่งบ้านเมืองของตน ซึ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 หมวด 6 แนวนโยบายแห่งรัฐ มาตรา 78 กำหนดให้รัฐส่งเสริมให้ประชาชนและชุมชน ได้แก่ 1. มีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรง

เป็นประมุข 2. มีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศด้านต่าง ๆ และการจัดบริการสาธารณะทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น 3. มีส่วนร่วมในการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบรวมถึงการตัดสินใจทางการเมือง และการอื่นใดที่อาจมีผลกระทบต่อประชาชนและชุมชน (สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง, ออนไลน์)

นับจากการเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. 2475 ซึ่งถือเป็นจุดเริ่มต้นระบอบประชาธิปไตยของไทยที่มีการเปลี่ยนแปลงความสัมพันธ์ทางอำนาจจากเดิมให้สถาบันพระมหากษัตริย์เป็นผู้ใช้พระราชอำนาจในการบริหารราชการแผ่นดินโดยตรง มาเป็นรัฐบาลที่รัฐสภาเป็นผู้จัดตั้งขึ้น โดยหลักการสมาชิกรัฐสภาต้องมาจากการเลือกตั้งทั่วประเทศ แต่ความเป็นจริงที่ผ่านมาการปกครองกลับไม่ได้เปลี่ยนแปลงโครงสร้างไปเท่าใดนัก อำนาจรวมศูนย์ก็ยังคงอยู่ที่รัฐบาลแม้ว่าการปกครองระบอบประชาธิปไตยอำนาจสูงสุดจะเป็นของประชาชน ประชาชนมีสิทธิที่จะปกครองตนเองและมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายเพื่อผลประโยชน์ของประชาชนก็ตาม แต่ทุกวันนี้ประชาชนก็ยังไม่รู้จักการใช้อำนาจอย่างแท้จริง เนื่องจากไม่เข้าใจความหมายของประชาธิปไตย ไม่รู้จักบทบาทหน้าที่ และสิทธิของตนเองรวมทั้งไม่เข้าใจหลักเกณฑ์และวิธีการที่เป็นประชาธิปไตย จึงทำให้สังคมไทยทุกวันนี้มีแต่ความวุ่นวาย ประชาชนมีความคิดเห็นแตกต่างกันแบ่งกันเป็นฝ่ายอย่างชัดเจน และมุ่งใช้กำลังต่อกัน ดังนั้น จึงต้องร่วมกันคิดหาแนวทางป้องกันปัญหาดังกล่าวให้กับสังคม ไม่ให้การใช้ความรุนแรงเกิดขึ้นอีกในอนาคตโดยการปลูกฝังจิตสำนึกวิถีประชาธิปไตยให้เรียนรู้การอยู่ร่วมกันและยอมรับความแตกต่างในความคิดเห็นของแต่ละฝ่ายเรียนรู้ในสิทธิหน้าที่ของตนเคารพกฎหมาย และปฏิบัติตามกติกาของวิถีทางประชาธิปไตย (สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, 2554 : 7-10)

การศึกษาของประชาชนเป็นปัจจัยสำคัญที่เอื้อต่อระบอบประชาธิปไตย เพราะการปกครองระบอบประชาธิปไตยเป็นการปกครองของประชาชน โดยประชาชน และเพื่อประชาชน จึงเท่ากับว่าประชาชนเป็นผู้ปกครองประเทศ ซึ่งคุณภาพการปกครองจะดีเพียงใดก็ขึ้นอยู่กับผู้ปกครอง นั่นก็คือประชาชน ดังนั้น ถ้าประชาชนมีคุณภาพดี ประชาธิปไตยก็มีคุณภาพดีด้วย เพราะคุณภาพของประชาธิปไตยขึ้นอยู่กับคุณภาพประชาชน ส่วนคุณภาพของประชาชนขึ้นอยู่กับการศึกษา เพราะการศึกษาช่วยให้เกิดสติปัญญา คิดพิจารณาตัดสินใจสิ่งใดด้วยความมีเหตุและผลรวมทั้งได้เรียนรู้เกี่ยวกับการเมืองการปกครองและเข้าใจในสิทธิหน้าที่ของตนเอง จึงมักจะติดตามข่าวสารทางการเมือง มีความสนใจทางการเมือง และมีความรู้ความเข้าใจว่าตนเองเป็นสมาชิกคนหนึ่งของสังคม นโยบายใด ๆ ที่สังคมออกมาก็ย่อมจะมีผลกระทบต่อเขาโดยตรง จึงเป็นสาเหตุที่ทำให้ผู้ที่ได้รับการศึกษาก็มักจะเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองไม่ว่าทางใดก็ทางหนึ่ง ดังนั้น จากสภาพปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยมีความสนใจในการขับเคลื่อนแนวคิดระบอบประชาธิปไตยของโรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมความเป็นพลเมืองตามระบอบประชาธิปไตยให้แก่นักเรียน การจัดการความรู้วิถีชีวิตประชาธิปไตย ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการรับผิดชอบตนเอง และสังคมต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. ศึกษาการขับเคลื่อนแนวคิดระบอบประชาธิปไตยของโรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างหลักทฤษฎี 3 กับ การขับเคลื่อนแนวคิดระบอบประชาธิปไตยของโรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่
3. เพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะในการขับเคลื่อนแนวคิดระบอบประชาธิปไตยของโรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงพรรณนาวิธี พื้นที่วิจัย คือ โรงเรียนมัธยมศึกษาในเขต อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ จำนวน 3 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนพิริยาลัย โรงเรียนนาริรัตน์ และโรงเรียนเมืองแพร่ การวิจัยเชิงปริมาณ ประชากร คือ นักเรียนมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 4-6 ในเขตอำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ จำนวน 2,979 คน (ระบบสารสนเทศเพื่อบริหารการศึกษา (Education Management Information System : EMIS), ออนไลน์) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 353 คน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างจากสูตรของ Taro Yamane ซึ่งใช้ระดับความคลาดเคลื่อน ที่ 0.05 (วัลลภ สุขสวัสดิ์, 2561 : 76) และการวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 9 รูป/คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มี 2 ชนิด ได้แก่ 1) แบบสอบถาม ใช้วิธีการวิจัยเชิงสำรวจ จากการแจกแบบสอบถาม 2) แบบสัมภาษณ์ ใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก 3) นำข้อมูลเชิงปริมาณมาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน มาวิเคราะห์หาค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรว่ามีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกันหรือไม่ โดยใช้วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา ประกอบบริบท นำเสนอเป็นความเรียงประกอบตารางแจกแจงความถี่ของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ที่ 1 ผลการวิจัยพบว่า ระดับการขับเคลื่อนแนวคิดระบอบประชาธิปไตยของโรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.69$)

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการขับเคลื่อนแนวคิดระบอบประชาธิปไตยของโรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ โดยภาพรวม

การขับเคลื่อนแนวคิดระบอบประชาธิปไตยของโรงเรียน		ระดับความคิดเห็น		
มัธยมศึกษาในอำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1	ด้านหลักสูตร	3.63	0.72	มาก
2	ด้านกิจกรรม	3.75	0.73	มาก

การขับเคลื่อนแนวคิดระบอบประชาธิปไตยของโรงเรียน มัธยมศึกษาในอำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่		ระดับความคิดเห็น		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
3	ด้านสิ่งแวดล้อม	3.69	0.74	มาก
ภาพรวม		3.69	0.65	มาก

เมื่อพิจารณารายละเอียดเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ ด้านกิจกรรม มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.75$, S.D. = 0.73) รองลงมา ได้แก่ ด้านสิ่งแวดล้อม มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.69$, S.D. = 0.74) น้อยที่สุด ได้แก่ ด้านหลักสูตร มีความคิดเห็นในระดับมาก ($\bar{x} = 3.63$, S.D. = 0.72) ตามลำดับ

วัตถุประสงค์ที่ 2 ผลการวิจัยพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างหลักสูตรปริญญา 3 กับการขับเคลื่อนแนวคิดระบอบประชาธิปไตยของโรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ มีความสัมพันธ์เชิงบวกอยู่ในระดับสูงมาก ($r = .827^{**}$) หลักสูตรปริญญา 3 มีความสัมพันธ์กับการขับเคลื่อนแนวคิดระบอบประชาธิปไตยของโรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ในเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ตารางที่ 2 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างหลักสูตรปริญญา 3 กับการขับเคลื่อนแนวคิดระบอบประชาธิปไตยของโรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ตัวแปรต้น	การขับเคลื่อนแนวคิด ระบอบประชาธิปไตย	ตัวแปรตาม		
		ด้านหลักสูตร	ด้านกิจกรรม	ด้านสิ่งแวดล้อม
หลักสูตรปริญญา 3	.827**	.917**	.910**	.919**
ด้านสุขตมยปัญญา	.685**	.686**	.569**	.626**
ด้านจิตตมยปัญญา	.757**	.743**	.635**	.701**
ด้านภาวนามปัญญา	.778**	.767**	.650**	.720**

จากตาราง พบว่า หลักสูตรปริญญา 3 มีความสัมพันธ์กับการขับเคลื่อนแนวคิดระบอบประชาธิปไตยของโรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ ในเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีความสัมพันธ์สูงมาก กล่าวคือ เมื่อนำหลักปัญญา 3 มาบูรณาการกับการขับเคลื่อนแนวคิดระบอบประชาธิปไตยของโรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ ทำให้นักเรียนมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยมากขึ้น

วัตถุประสงค์ที่ 3 ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาอุปสรรคเกี่ยวกับการขับเคลื่อนแนวคิดระบอบประชาธิปไตยของโรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ ได้แก่ (1) หลักสูตรการเรียนการสอนเน้นการพัฒนาทางด้านความรู้ความสามารถเพื่อใช้ในการศึกษาในระดับที่สูงขึ้นหรือเพื่อใช้พัฒนาด้านอาชีพ ทำให้

วิชาที่เกี่ยวกับการพัฒนาประชาธิปไตยมีเวลาในการสอนน้อย (2) หลักสูตรในการสอนเกี่ยวกับการขับเคลื่อนและการพัฒนาประชาธิปไตยล้าหลังไม่ทันสมัย ไม่ทันต่อสถานการณ์บ้านเมืองในปัจจุบัน (3) เกิดโรคระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID-2019) ทำให้นักเรียนไม่สามารถทำกิจกรรมการขับเคลื่อนระบอบประชาธิปไตยได้อย่างเต็มที่ (4) การรับฟังความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับการขับเคลื่อนระบอบประชาธิปไตยมีน้อย (5) สถานที่ในการจัดกิจกรรมการขับเคลื่อนระบอบประชาธิปไตยมีน้อย (6) งบประมาณในการพัฒนาประชาธิปไตยของนักเรียนมีน้อย

ข้อเสนอแนะ ได้แก่ (1) เพิ่มเวลาวิชาในหลักสูตรเกี่ยวกับการขับเคลื่อนและพัฒนา ระบอบประชาธิปไตย (2) ปรับปรุงหลักสูตรการเรียนการสอนเกี่ยวกับประชาธิปไตยให้ทันต่อเหตุการณ์บ้านเมืองในปัจจุบัน (3) ใช้สื่อโซเชียลมีเดียในการรณรงค์และขับเคลื่อนระบอบประชาธิปไตย (4) ขอความสนับสนุนงบประมาณจากภาครัฐและภาคเอกชนในการขับเคลื่อนระบอบประชาธิปไตย

อภิปรายผลการวิจัย

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 1 พบว่า ระดับการขับเคลื่อนแนวคิดระบอบประชาธิปไตยของโรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.69$) เมื่อพิจารณารายละเอียดเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ ด้านกิจกรรม มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.75$, S.D. = 0.73) รองลงมา ได้แก่ ด้านสิ่งแวดล้อม มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.69$, S.D. = 0.74) น้อยที่สุด ได้แก่ ด้านหลักสูตร มีความคิดเห็นในระดับมาก ($\bar{x} = 3.63$, S.D. = 0.72) ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสอดคล้องกับงานวิจัยเรื่อง “รูปแบบการบริหารประชาธิปไตยในโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน” ผลการวิจัยพบว่า ผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของร่างรูปแบบประชาธิปไตยในโรงเรียนโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.70$) การประเมินความเหมาะสมของร่างรูปแบบการบริหารประชาธิปไตยในโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยภาพรวมทั้ง 4 องค์ประกอบมีความเหมาะสมมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบพบว่า ทุกองค์ประกอบมีความเหมาะสมมากที่สุดเช่นกันการประเมินความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารประชาธิปไตยในโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานงานตามร่างรูปแบบโดยวิธีอิงผู้ทรงคุณวุฒิโดยภาพรวมมีความเป็นไปได้มากและเมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบพบว่าทุกองค์ประกอบ มีความเป็นไปได้มากเช่นกัน (วันชัย หวังสวัสดิ์, 2559 : 164)

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 2 ความสัมพันธ์ระหว่างหลักทฤษฎีบท 3 กับการขับเคลื่อนแนวคิดระบอบประชาธิปไตยของโรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ มีความสัมพันธ์เชิงบวกอยู่ในระดับสูงมาก ($r = .827^{**}$) เมื่อนำหลักทฤษฎีบท 3 มาบูรณาการกับการขับเคลื่อนแนวคิดระบอบประชาธิปไตยของโรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ ทำให้นักเรียนมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยมากขึ้น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะกับการวิจัยเรื่อง “การพัฒนา รูปแบบการจัดการเรียนการสอนตามหลักทฤษฎีบท 3 ระดับอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย” ผลจากการวิจัยพบว่า การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนตามหลักทฤษฎีบท 3 ประกอบด้วย ผู้เรียน มีพื้นฐานความรู้เพียงพอในการศึกษา

ตามหลักสูตรที่เปิดสอน ผู้สอน อาจารย์มีคุณวุฒิ ประสบการณ์ ความรู้และความเข้าใจในรายวิชาที่สอน บทเรียนหรือเนื้อหาที่สอน ได้แก่ มีความสอดคล้องของรายวิชากับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ความพอเพียงของ อาคารเรียน ห้องเรียน ห้องโสตทัศนูปกรณ์และห้องปฏิบัติการ มีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็น สำคัญ โดยการลดสัดส่วนการถ่ายทอดความรู้ของอาจารย์ และเพิ่มสัดส่วนการปฏิบัติและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ระหว่างผู้เรียนให้มากขึ้น (วีรวัฒน์ แก้วทองใหญ่ และพระเมธาวิญญู, 2562 : 987-988)

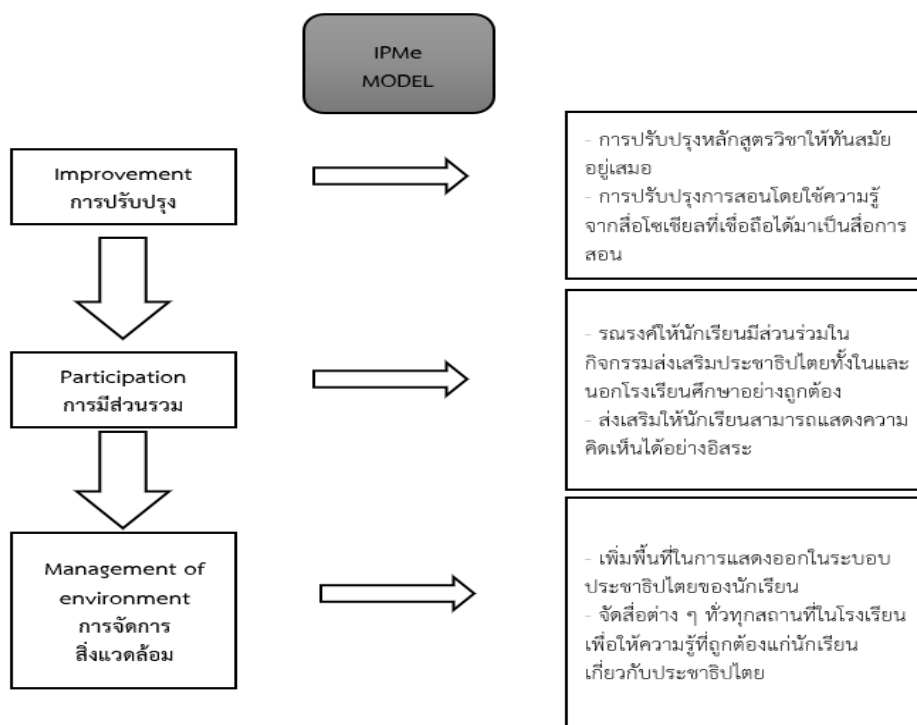
ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 3 พบว่า ปัญหาอุปสรรคเกี่ยวกับการขับเคลื่อนแนวคิดระบอบ ประชาธิปไตยของโรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ พบว่า หลักสูตรการเรียนการสอนเน้นการ พัฒนาทางด้านความรู้ความสามารถเพื่อใช้ในการศึกษาในระดับที่สูงขึ้นหรือเพื่อใช้พัฒนาด้านอาชีพ ทำให้วิชาที่ เกี่ยวกับการพัฒนาประชาธิปไตยมีเวลาในการสอนน้อย หลักสูตรในการสอนเกี่ยวกับการขับเคลื่อนและการ พัฒนาประชาธิปไตยโดยลำหลังไม่ทันสมัย ไม่ทันต่อสถานการณ์บ้านเมืองในปัจจุบัน เกิดโรคระบาดของโรคติดเชื้อ ไวรัสโคโรนา (COVID-2019) ทำให้นักเรียนไม่สามารถทำกิจกรรมการขับเคลื่อนระบอบประชาธิปไตยได้อย่าง เต็มที่ การรับฟังความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับการขับเคลื่อนระบอบประชาธิปไตยมีน้อย สถานที่ในการจัด กิจกรรมการขับเคลื่อนระบอบประชาธิปไตยมีน้อย งบประมาณในการพัฒนาประชาธิปไตยของนักเรียนมีน้อย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสอดคล้องกับงานวิจัยเรื่อง “ข้อเสนอเชิงนโยบายต่อการออกแบบรูปแบบการศึกษา ประชาธิปไตยเพื่อสร้างความเป็นพลเมืองให้กับเยาวชนในชุมชน” ผลการวิจัยพบว่า เกิดจากระบบการศึกษาของ ประเทศไทยนั้นมีการเปลี่ยนแปลงตามบริบทต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในประเทศไทย ส่งผลให้การพัฒนาศึกษา ประชาธิปไตยเพื่อสร้างความเป็นพลเมืองไม่ต่อเนื่อง และหลักสูตรการศึกษาประชาธิปไตยเพื่อสร้างความเป็น พลเมืองของประเทศไทยนั้น ก็ยังไม่สามารถตอบสนองต่อการสร้างพื้นฐานการเรียนรู้ให้กับเยาวชนไทย ครูและ อาจารย์ยังใช้วิธีการเดิม ๆ ในการถ่ายทอดความรู้ ที่เน้นการบรรยายตามทฤษฎี เพื่อนำไปสอบที่เน้นการวัด ความจำ แต่ไม่เน้นความเข้าใจ (นิตดา สุริยสมบัติสกุล, 2562 : 1-2)

ข้อเสนอแนะ พบว่า ควรเพิ่มเวลาวิชาในหลักสูตรเกี่ยวกับการขับเคลื่อนและพัฒนาประชาธิปไตย ควรปรับปรุงหลักสูตรการเรียนการสอนเกี่ยวกับประชาธิปไตยให้ทันต่อเหตุการณ์บ้านเมืองในปัจจุบัน ควรใช้สื่อ โขเชียลมีเดียในการรณรงค์และขับเคลื่อนระบอบประชาธิปไตย และขอความสนับสนุนงบประมาณจากภาครัฐ และภาคเอกชนในการขับเคลื่อนระบอบประชาธิปไตย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสอดคล้องกับงานวิจัยเรื่อง “การ ประยุกต์ใช้การประเมินที่ขับเคลื่อนด้วยทฤษฎีในการพัฒนาและประเมินโครงการพัฒนาบุคลิกภาพประชาธิปไตย ของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน” ผลการวิจัยพบว่า การนำวิธีการ ประเมินที่พัฒนาขึ้นตามแนวคิดการประเมินที่ใช้ทฤษฎีเป็นฐานไปใช้ในการประเมิน นักประเมินต้องชี้แจงและทำ ความเข้าใจแก่บุคลากรที่เกี่ยวข้องให้รับรู้และเข้าใจเกี่ยวกับวัตถุประสงค์รายละเอียดและขั้นตอนในการประเมิน กระบวนการจัดกิจกรรมและวิธีการในการประเมินอย่างชัดเจน เนื่องจากการประเมินตามแนวคิดนี้ต้องอาศัย ความร่วมมือกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและผู้เกี่ยวข้อง ได้แก่ผู้รับผิดชอบโครงการผู้บริหารองค์กร บุคลากรใน องค์กรและผู้ประเมินเป็นอย่างมากในทุกขั้นตอน ตั้งแต่การสร้างทฤษฎีโปรแกรม การวางแผนพัฒนากิจกรรม โครงการการนา โครงการไปสู่การปฏิบัติและการออกแบบประเมินจากทฤษฎีโปรแกรมที่สร้างขึ้นทั้งนี้เพื่อให้ ได้ผลการประเมินถูกต้อง ครบถ้วนและเชื่อถือได้อย่างแท้จริง ซึ่งนับว่าเป็นต้นแบบให้แก่กระทรวงศึกษาธิการ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะได้นำไปพัฒนาบุคลากรภาพประชาธิปไตยให้แก่เยาวชนในทุกระดับอันจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาประเทศชาติให้เป็นประชาธิปไตยอย่างแท้จริงต่อไป (ประลอง ครุฑน้อย, 2563 : 98-99)

องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

การนำหลักธรรมปัญญา 3 ถือเป็นขั้นตอนหรือกระบวนการที่ให้ได้มาซึ่งปัญญา หรือ ความรู้อันเป็นจริง มิใช่รู้เท็จ เพราะความเขลา หรือ เชื่อในตำรา ประกอบด้วย (1) ปัญญาที่เกิดจากการฟัง การศึกษาเล่าเรียน (สุตมยปัญญา) (2) ปัญญาที่เกิดจากการคิด การตรึกตรอง (จินตามยปัญญา) (3) ปัญญาที่เกิดจากการอบรม (ภาวนามยปัญญา) มาบูรณาการกับการขับเคลื่อนแนวคิดระบอบประชาธิปไตย ได้แก่ (1) ด้านหลักสูตร (2) ด้านกิจกรรม (3) ด้านสิ่งแวดล้อม ผู้วิจัยสามารถสังเคราะห์เป็นองค์ความรู้จากการวิจัยได้กระบวนการจัดการ IPMe : MODEL

แผนภาพ 1 องค์ความรู้ที่ได้สังเคราะห์จากการวิจัย

อธิบายแผนภาพ

1. I = Improvement การปรับปรุง ได้แก่ การปรับปรุงหลักสูตรพื้นฐานการเรียนการสอนเกี่ยวกับระบอบประชาธิปไตย โดยปรับปรุงให้มีเนื้อหาที่ครอบคลุมทุกมิติ ในด้านสังคม ศาสนา วัฒนธรรม และเศรษฐกิจ ปรับปรุงเนื้อหาให้ทันสมัยสถานการณ์ปัจจุบัน และเน้นการเรียนรู้ควบคู่ไปกับการปฏิบัติเพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้และปฏิบัติจริง เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจในระบอบประชาธิปไตยในด้านสิทธิ เสรีภาพและความเสมอภาค มีการวัดผลการประเมินความรู้ความเข้าใจของนักเรียนหลังจากจบหลักสูตร และสามารถวิเคราะห์ความรู้ความเข้าใจ

เกี่ยวกับระบอบประชาธิปไตยของนักเรียนแต่ละคนได้

2. P = Participation การมีส่วนร่วม ได้แก่ การมีส่วนร่วมของนักเรียนในการร่วมกิจกรรมที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในระบอบประชาธิปไตย การมีส่วนร่วมเป็นส่วนสำคัญที่จะทำให้ให้นักเรียนได้เรียนรู้และเข้าใจระบอบประชาธิปไตย ได้ประสบการณ์ในการเข้าร่วมกิจกรรมสามารถนำไปปฏิบัติหรือดำเนินชีวิตในอนาคตได้ กิจกรรมที่จัดควรจัดในสถานที่และเวลาที่เหมาะสมเพื่อให้นักเรียนได้เข้าร่วมมากที่สุด และควรชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของการเข้าร่วมกิจกรรมโดยแสดงให้เห็นผลดีและผลเสียของการมีส่วนร่วมในกิจกรรม ควรจัดงบประมาณให้พอเหมาะกับกิจกรรมที่จัด เพื่อเพิ่มความสะดวกและรวดเร็วในการทำกิจกรรม เพื่อไม่ให้เกิดความเบื่อหน่ายในการทำกิจกรรม เพื่อห้บรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

3. Me = Management of environment การจัดการสิ่งแวดล้อม ได้แก่ การจัดสถานที่ในการแสดงออกของนักเรียน ให้มีพื้นที่เพียงพอกับปริมาณจำนวนนักเรียน การกำหนดพื้นที่นั้นควรให้ความสำคัญกับความสนใจของนักเรียน โดยสามารถใช้พื้นที่บริเวณที่เป็นจุดศูนย์กลางการรวมตัวของนักเรียน เช่น โรงอาหาร สนามกีฬา และลานอเนกประสงค์ รวมทั้งควรจัดสื่อประชาสัมพันธ์เพื่อการเรียนรู้เกี่ยวกับระบอบประชาธิปไตยในสถานที่ต่าง ๆ ภายในโรงเรียนเพื่อให้นักเรียนสามารถมองเห็นสื่อต่าง ๆ ได้ทุกสถานที่ เป็นการส่งเสริมความรู้ความเข้าใจของนักเรียนได้ดี

สรุป

การขับเคลื่อนแนวคิดระบอบประชาธิปไตยของโรงเรียนมัธยมในอำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ ให้ความสำคัญของหลักสูตรสังคม ศาสนาและวัฒนธรรมในการให้ความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาระบอบประชาธิปไตยในทุก ๆ ด้าน ได้แก่ (1) การพัฒนาหลักสูตรให้ทันสมัยและทันเหตุการณ์จึงเป็นปัจจัยสำคัญในการเรียนรู้ของนักเรียน เพื่อเป็นพื้นฐานในการดำเนินชีวิตในอนาคตต่อไป (2) ความสำคัญของกิจกรรมในโรงเรียนจะเห็นได้ชัดว่าการมีส่วนร่วมของกิจกรรมประชาธิปไตยเริ่มจากในห้องเรียน ที่ทุกคนมีสิทธิในการเลือกหัวหน้าห้อง เป็นการฝึกการใช้สิทธิของตนเพื่อความเท่าเทียมและความเสมอภาค (3) การเข้าร่วมกิจกรรมสภานักเรียนเป็นกิจกรรมสำคัญในการขับเคลื่อนประชาธิปไตย ซึ่งทุกโรงเรียนจำเป็นต้องปฏิบัติ ด้านสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนจะเห็นว่าการขับเคลื่อนประชาธิปไตยนั้นจำเป็นต้องมีเวทีในการแสดงออก เช่น ในการจัดเวทีปราศรัยของผู้สมัครเลือกตั้งสภานักเรียน เป็นสิ่งที่ทุกโรงเรียนต้องให้ความสำคัญ

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

(1) ควรมีการพัฒนาหลักสูตรให้ทันสมัย ทันต่อสถานการณ์บ้านเมือง และปรับปรุงเนื้อหาให้มีการรณรงค์เกี่ยวกับประชาธิปไตย เพื่อพัฒนาประชาธิปไตยให้มั่นคงและยั่งยืน

(2) ควรเพิ่มระยะเวลาทำกิจกรรมเกี่ยวกับการพัฒนาประชาธิปไตยให้มากกว่าเดิม เพื่อให้นักเรียนได้มีประสบการณ์เกี่ยวกับประชาธิปไตยมากขึ้น

(3) ควรจัดสิ่งแวดล้อมให้เอื้ออำนวยกับการเรียนรู้เกี่ยวกับระบอบประชาธิปไตย รวมถึงการติดตั้ง

สื่อที่เป็นการเรียนรู้ในระบบประชาธิปไตยในสถานที่ต่าง ๆ ภายในโรงเรียน

2. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

(1) ควรให้นักเรียนทุกคนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมเกี่ยวกับประชาธิปไตย เช่น การเลือกตั้งสถานักเรียน การโต้วาทีเกี่ยวกับการพัฒนาประชาธิปไตย เป็นต้น

(2) ควรนำเทคโนโลยีสื่อออนไลน์ต่าง ๆ ในการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้แก่นักเรียนให้ตระหนักถึงความสำคัญของการขับเคลื่อนแนวคิดระบอบประชาธิปไตย

(3) ควรมีการประเมินผลการศึกษาในความรู้เกี่ยวกับประชาธิปไตย

3. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

(1) ควรวิจัยเกี่ยวกับ การมีส่วนร่วมในการพัฒนาประชาธิปไตยของนักเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่

(2) ควรวิจัยเกี่ยวกับ การรณรงค์เกี่ยวกับระบอบประชาธิปไตยของนักเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่

(3) ควรวิจัยเกี่ยวกับ การแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับประชาธิปไตยในโลกออนไลน์ของนักเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่

เอกสารอ้างอิง

นัคดา สุริยสมบัติสกุล. (2562). ข้อเสนอเชิงนโยบายต่อการออกแบบรูปแบบการศึกษาประชาธิปไตยเพื่อสร้างความเป็นพลเมืองให้กับเยาวชนในชุมชน. *การค้นคว้าอิสระรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการเมืองการปกครอง*. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ประลอง ครุฑน้อย และคณะ. (2563). การประยุกต์ใช้การประเมินที่ขับเคลื่อนด้วยทฤษฎีในการพัฒนาและประเมินโครงการพัฒนาบุคลิกภาพประชาธิปไตยของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. *วารสารศึกษาศาสตร์ มสธ.* 13 (1) 98 : 113.

ระบบสารสนเทศเพื่อบริหารการศึกษา (Education Management Information System : EMIS). สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : http://data.boppbec.info/emis/student.php?Area_CODE=101737&Edu_year=2563 [1 มีนาคม 2564].

วันชัย หวังสวัสดิ์. (2559). รูปแบบการบริหารประชาธิปไตยในโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. *วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา*. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

วัลลภ สุขสวัสดิ์. (2561) *การวิจัยเชิงปริมาณทางรัฐศาสตร์*. พิมพ์ครั้งที่ 2. พิษณุโลก : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยนเรศวร.

วีรวัฒน์ แก้วทองใหญ่ และพระเมธาวิญญู. (2562). การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนตามหลักปัญญา 3 ระดับอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. *วารสารมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย*. 6 (2) 973 : 990.

สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง. *องค์ความรู้การเลือกตั้ง*. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : https://www.ect.go.th/ect_th/ewt_news.php?nid=767 [27 กันยายน 2564].

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. (2554). *พัฒนาประชาธิปไตย พัฒนาการเมืองไทย*. กรุงเทพมหานคร : กลุ่มงานผลิตเอกสาร สำนักประชาสัมพันธ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.